

РЕШЕНИЕ

№ 21278

гр. София, 22.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 143 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ДИАНА К. АНГЕЛОВА

при участието на секретаря ГЕРГАНА Н. ВЛАДИМИРОВА
като разглежда докладваното от ДИАНА К. АНГЕЛОВА Гражданско дело № 20221110134281 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано по искова молба от А. М. Ч., ЕГН *****, от село Б, чрез пълномощника си Еднолично адвокатско дружество „Д. М.“, БУЛСТАТ № ....., с адрес на управление ж.к. „.....“ гр. София, с управител Д. М. М. против „М, със седалище и адрес на управление: ул. „.....“, град София, представлявано от управителите .....

Ищецът твърди, че на 28.06.2021 г. е сключил договор за паричен заем № 10130396/28-06-2021 с „М“ ЕООД /съгласно вписванията в Търговски регистър, воден от АВ на 10.08.2021 г., кредиторът се влива в „М“ АД, с ЕИК: ..... - ответник в настоящото производство/.

Твърди се, че е договорено отпуснатият заем да бъде в размер на 896.20 евро или левовата равностойност в размер на 1700 лв., видът на вноската да е месечен, броят на погасителните вноски да бъде 8, като размерът на месечния лихвен процент не е посочен, ГПР е определен в размер на 41.92 %, а ГЛП - 39.72 %.

Твърди се, че съгласно чл. 32 ЗПК кредиторът няма право на повече възнаграждение от 0,5 % или 7.50 лв. /седем лева и петдесет стотинки/ за календарен месец, което не съответства на изплатените 1768,00 лв. /хиляда седемстотин шестдесет и осем лева/. Твърди се, че изплатените 68 лв. /шестдесет и осем лева/ се явяват претърпени имуществени вреди и са разлика между подлежащата по кредита на връщане сума и реално върнатата от ищеца такава.

Твърди се, че договорът е потребителски и е нищожен поради сочените в исквата

молба основания - неспазената предвидена в закона форма /договорът не е написан по ясен и разбираем начин, с еднакви по вид, формат и шрифт елементи, и не е представен в два екземпляра/; грешно посочване на ГПР, което ищецът приравнява на липса; не е налице ясен погасителен план; нищожност на клаузата за възнаградителната лихва /ГЛП/; неравноправност и нищожност на клаузата за неустойка за неизпълнение на задължение за предоставяне на обезпечение.

Твърди се, че договорът за потребителски кредит е нищожен тъй като, в нарушение на императивните правила, ГПР е посочен единствено като процент, но без изрично да са описани основните данни, послужили за неговото изчисляване. Твърди се, че не става ясно как посоченият в договора годишен лихвен процент по заема се съотнася към ГПР по договора и че описаните в съдържанието на договора такси и разходи (в това число възнаградителна лихва и неустойка) водят до различен размер на ГПР от посочения.

Твърди се, че действителният размер на ГПР е в размер многократно над допустимия в нарушение на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и договорът ще е нищожен, тъй като търговецът е заблудил потребителя за действителния размер на ГПР.

Твърди се, че е налице нищожност на договора поради невъзможност потребителят да осигури в седем дневен срок от сключването на договора посоченото обезпечение, от което произлиза задължението за неустойка в необосновано голям размер, която ще бъде заплащана на части, и че то накърнява добрите нрави. Съгласно чл. 33, а. 1 от ЗКП при забава на потребител кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забава, а с клаузата за неустойка се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорното задължение. Твърди се нищожност на договора и заради задължаване на потребителя да заплати необосновано висока неустойка. Твърди се, че клаузата не е индивидуално уговорена съгласно чл. 146 от ЗЗП.

Твърди се, че клаузите в процесния договор не са формулирани по ясен и недвусмислен начин, като разглеждани самостоятелно, и в съвкупност с останалите уговорки, не са позволили на потребителя да прецени икономическите последици.

При горното се иска от съда да постанови решение, с което да осъди „М“ АД, ЕИК: ....., със седалище и адрес на управление: гр. С, представлявано от ..... да заплати на А. М. Ч. с ЕГН *****, от село Б сумата в размер на 20.00 лева /двадесет лева/, /частична претенция от общо 68,00 лв./, представляваща недължимо платени суми по договор за потребителски кредит № 10130396/28-06-2021, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на исковата молба - 27.6.2022 година до окончателното ѝ изплащане.

Прави се искане за присъждане на сторените по делото разноски.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор на исковата молба. С отговора на исковата молба се оспорва претенцията, като се твърди, че процесният договор не противоречи на закона и добрите нрави и е сключен при съгласие на ищцата с клаузите по него. Ответникът твърди, че договорът е изготвен на разбираем език и съдържа реквизитите съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗПК, че е посочен фиксиран лихвен процент съгласно чл. 11, ал. 1, т. 9 от ЗПК и че уговореният ГПР е изрично посочен и съобразен с изискванията на ЗПК. Оспорва се

договорът да е неясен или нищожен.

При горното се иска от съда да отхвърли претенцията като неоснователна и присъди разноски на ответника, в това число юрисконсултско възнаграждение в размер на 360 лв. / триста и шестдесет лева/.

Ищецът не се явява и не се представлява в открито съдебно заседание, а ответникът, редовно призован се представлява от своя процесуален представител и моли за отхвърлянето на предявения иск.

В хода на съдебното дирене са събрани писмени доказателства, въз основа на чийто анализ и по смисъла на чл.12 от ГПК, съдът е мотивиран да стори **следните фактически констатации:**

Между страните не се спори, че на 28.06.2021 г. между тях е сключен договор за паричен заем № 10130396/28.06.2021 г., съгласно който ответното дружество е предоставило на ищеца сума в размер на 1700 лв. Договорът е сключен за срок от 8 месеца., като е уговорено, че размерът на месечната погасителна вноска е 245,35 лв. Уговорено е, че общият размер на всички плащания по заема възлиза на 1962,80 лв. Съгласно чл. 3, ал. 6 лихвения процент по заема е 39,72 лв., а ГПК на заема е 41,92 лв.

Разпоредбата на чл.12 ал.1 от договора възлага в тежест за заемателя –ищец да осигури поръчителство от физическо лице, по отношение на което са записани редица условия: освен да бъде дееспособно пълнолетно физическо лице, да е с минимален осигурителен брутен доход през последните шест месеца, предхождащи сключването на договора, в размер от 600 лв. на месец, работещ по валидно трудово правоотношение от поне шест календарни месеца преди сключването на този договор, със стабилна кредитна история, да не е поръчител по друг активен паричен заем или самият да е заемополучател. Задължението на кредитополучателя да представи обезпечение е със срок до седем дни от сключването на договора за кредит. Уговорено е, че в случай, че заемополучателят не изпълни тези изисквания дължи неустойка в размер на 997,76 лв. Уговорено е, че в случай, че същата стане дължима, то следва да се дължи на осем части, като всяка част е дължима заедно с вноската за главница и лихва.

Между страните не се спори, че ищецът е получил сумата по кредита в размер на 1700 лв., като същото обстоятелство се установява и от приложената по делото разписка за получена сума (л.24).

От страна на ответника е представена справка относно погА.ите от ищеца суми по кредита. Съгласно нея на 19.07.2021 г. ищецът е превел сумата в размер на 1739,38 лв., с която е погА.а главницата в размер на 1700 лв. и лихвата в размер на 39,38 лв. В извлечението е посочено, че общата подлежаща на връщане сума е в размер на 1962,80 лв., но че към датата на справката ищецът няма дължими суми, като съответно не дължи неустойка.

Въз основа на прието от съда за доказано като факти, настоящият съдебен състав е мотивиран да стори следните **правни изводи:**

Предявен е осъдителен иск с правна квалификация чл. 55, ал. 1, т. 1 от Закона за задълженията и договорите.

По допустимостта

Исковата молба е подадена от заинтересовано лице срещу пасивно процесуално легитимиран ответник и отговаря на останалите формални изисквания на закона по чл. 127 и чл. 128 ГПК, поради което е редовна, а предявеният с нея иск е процесуално допустим.

По основателността

В тежест на ищеца по предявения иск е да докаже, че превел на ответника твърдяната от него сума, а в тежест на ответника е да докаже, че същата е получена на годно правно основание.

От представената счетоводна справка от страна на ответника, се установява, че на 19.07.2021 г. ищецът е превел сумата в размер на 1739,38 лв. Доколкото същата справка съдържа признание на ответника, че действително е получил сума в размер на 1739, 38 лв., съдът счита, че същият факт следва да бъде приет за доказан, макар и да не са събрани други доказателства, както и въпреки разминаването между твърдяната от ищеца сума и получената сума в счетоводството на ответника. Действително издадената счетоводна справка представлява частен документ, издаден от ответното дружество, но съдът счита, че същият следва да бъде ценен относно съдържащите се в него неизгодни за страна, от която произхожда факти. Именно поради това съдът приема, че ищецът е заплатил на ответника сума в размер на 1739, 38 лв., която сума е заплатена във връзка със сключения между страните процесен договор за заем от 28.06.2021 г.

С оглед на това следва да се изследва въпросът дали същите са получени на годно правно основание или дали договорът за кредит е действителен.

Съдът намира, че същият е сключен в изискуемата, съгласно чл. 10 от ЗПК, форма и съдържа необходимите за действителността на тези договори реквизити. Шрифтът, на който е изписан е достатъчно ясен и с големина позволяваща прочитането без затруднения на съдържанието на договора. В договора е посочен размерът на общия дълг, както и ГПР. Кредитът следва да бъде върнат на осем вноски, с посочен в договора размер, което по същество представлява уговорен погасителен план.

Изискването на закона за посочване на годишния процент на разходите има за цел да защити правата на потребителите на услугата като гарантира информирането им за максималната цена, която те биха заплатили за услугата, за периода на погасяване на кредита. Тази цена включва всички оправдани разходи за кредитодателя, които той, като професионалист в тази област, следва да предвиди към момента на сключване на договора, примерно изброени в чл. 19, ал. 1 от ЗПК (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора). В чл. 19, ал. 3 от ЗПК са посочени изключенията и те са свързани с разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит, разходите, различни от покупната цена на стоката или услугата,

които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит; и разходите за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя. За да се прецени дали неустойката за непредоставяне на поръчителство е част от общите разходи по кредита, следва да се приложи определението, съдържащо се в чл. 3, б. "ж" на Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета. Според тази норма "общи разходи по кредита за потребителя" означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора /с изключение на нотариалните разходи/; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия. В случая получаването на кредита при предлаганите условия предполага предоставянето на обезпечение. Дължимото в тази връзка възнаграждение /такса за предоставяне на гаранция/поръчителство/, е разход по кредита, който следва да бъде включен в ГПР. Липсата на изрично отбелязване в договора за кредит, че този разход се включва в ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, водещо до недействителност на договора на основание чл. 22 от ЗПК.

Освен това следва да се отбележи, че в случай на включването на неустойката към ГПР, действителният размер на разходите би надвишавал многократно допустимия размер.

В представеното извлечение от счетоводството на ответника е посочено, че ищецът няма дължими задължения по кредита, както и че не дължи неустойка, но доколкото същият документ представлява частен документ, неговата доказателствена стойност следва да бъде преценявана в съвкупна преценка с всички останали по делото доказателства. Безспорно е, че в договора за кредит неустойката при непредоставяне на обезпечения е уговорена между страните, като в настоящия случай между страните не се спори, че възникнали обстоятелствата за нейната дължимост. Следва да се отбележи, че в тази част счетоводната справка предоставена от ответника противоречи с останалите събрани по делото доказателства, поради което съдът счита, че такава неустойка е била уговорена и дължима.

С оглед гореизложеното, съдът счита, че сключеният между страните заем е недействителен на основание чл. 22 ЗПК, вр. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. С оглед изложеното и констатираната недействителност, на основание чл. 23 ЗПК ищецът дължи единствено чистата стойност по кредита. Както бе посочено, в полза на същия е предоставена сумата в размер на 1700 лева, а същият е погасил сума в размер на 1739,38 лв.

С исковата молба ищецът претендира сумата в размер на 20,00 лв., като частично

дължима от общо вземане в размер на 68 лв. С оглед гореизложеното и изводите на съда, че ищецът дължи единствено главницата по договора за кредита, сумата в размер на 39,38 лв. е платена без правно основание и предявеният иск следва да бъде уважен изцяло.

По разноските:

При този изход на правния спор пред настоящата инстанция право на разноски се поражда за ищеца. На основание чл.78 ал.1 ГПК ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на ищеца сумата в размер на 50 лв. за платена държавна такса. На основание чл.38 ал.2 ЗА ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати в полза на ЕАД „Д. М.“ БУЛСТАТ ..... сумата в размер на 480 лв. с ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство на ищеца.

Мотивиран от горното и на основание чл.55, ал.1, пр.1 от Закона за задълженията и договорите и на основание чл.235, ал.3 от ГПК и чл.78, ал.1 от ГПК вр. чл.38, ал. 2 от Закона за адвокатурата, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „М“ АД с ЕИК ....., съдебен адрес гр.С **ДА ЗАПЛАТИ** на А. М. Ч., ЕГН ....., от село Б на основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл.23 ЗПК, сумата 20,00 лева, предявена като частично вземане от 68 лв., заплатена при начална липса на основание по договор за паричен заем №10130396/28.06.2021 г., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 27.06.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА „М“ АД с ЕИК ....., съдебен адрес гр.С **ДА ЗАПЛАТИ** на А. М. Ч., ЕГН ....., от село Б чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 50 лева разноски по делото.

ОСЪЖДА на основание чл. 32 ал.2 ЗА „М“ АД с ЕИК ..... **ДА ЗАПЛАТИ** на ЕАД „Д. М.“ БУЛСТАТ ..... за осъщественото процесуално представителство на ищеца А. М. Ч. по гр.дело № 34281/2022 година по описа на Софийски районен съд – възнаграждение съобразно уважената част от иска в размер на 480 лв.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд – в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____